

Ügyszám: NAIH-1153-2/2014/V.

Állásfoglalás a kampánytámogatások kapcsán visszafizetésre kötelezett jelöltek és jelölőszervezetek adatainak nyilvánosságáról

Dr. Dancsó József
elnök részére

Magyar Államkincstár

Budapest
Hold utca 4.
1054

Tisztelt Elnök Úr!

Konzultációs beadvánnyal fordult a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), amelyben azzal kapcsolatban kért állásfoglalást, hogy a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: MÁK) – erre irányuló adatigénylés esetén – kiadhatja-e az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Törvény) alapján igénybe vett támogatások kapcsán visszafizetésre kötelezett jelöltek és jelölőszervezetek névsorát.

Álláspontja szerint a visszafizetési kötelezettséget előíró határozat jogerőre emelkedését követően – már a befizetési kötelezettség esedékessé válása előtt – közérdekű adatigénylés keretében bárki megismerheti a fent említett jelöltek és jelölő szervezetek nevét. Nem egyértelmű az, hogy – tekintettel az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 27. § (3) bekezdésére – a visszafizetendő összeg nagysága, mint a központi költségvetést érintő juttatással kapcsolatos közérdekből nyilvános adat bárki számára megismerhető-e.

Beadványával kapcsolatban a Hatóság az alábbiakról tájékoztatja Önt:

1. A Hatóság mindenekelőtt fontosnak tartja hangsúlyozni azt, hogy képviselő-jelöltek nem magánéletükre tekintettel váltak jogosulttá az állami támogatásra, hanem azért, mert az Országgyűlés mint legfőbb népképviselői szerv tagjai közé való választhatóságra kaptak a választópolgároktól felhatalmazást.

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés a) és f) pontja alapelveként rögzíti a választás tisztaságát, illetve a választási eljárás nyilvánosságát. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése – a választási eljárás nyilvánosságának elve érvényesülése érdekében – a választási szervek rendelkezésére álló adatokat – törvényben megállapított kivétellel – bárki számára megismerhető adatoknak minősíti. A megismerhetőség korlátját jelenti természetesen az üzleti titok védelme.

A közpénzek felhasználásának átláthatóságával összefüggésben a Hatóság jelen ügyben is fontosnak tartja kiemelni azt, hogy maga az Alaptörvény rendelkezik a közélet tisztaságáról, a nemzeti vagyonnal kapcsolatos adatok nyilvánosságáról.

Magyarország Alaptörvényének 39. cikk (2) bekezdése a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának követelményét, valamint a közpénzekre, a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adattá minősítését alkotmányos rangra emelte. Ezen alkotmányos követelmény kiterjed a közpénzekkel való gazdálkodás

követhetőségére, átláthatóságára, a nemzeti vagyon – így valamely állami monopólium körébe sorolt jogosultság – átengedésének nyilvánosság előtti elszámoltathatóságára is. Maga az Alaptörvény fogalmazza meg e cikkében a közhatalom gyakorlásának, a közpénzek felhasználásának azon korlátját, hogy a nemzeti vagyont – amelybe a vagyoni értékkel rendelkező jogok, monopóliumok is beletartoznak –, a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. Magyarország legmagasabb szintű jogforrása a nyilvánosság általi ellenőrizhetőséget egyrészt az egyének alapjogának deklarálásával biztosítja, másrészt – azt egyértelműsítve, kiegészítve – a közpénzek felhasználásával kapcsolatos adatokat közérdekű adattá nyilvánítja, harmadrészt az átláthatóságot a közfeladatot ellátó szervek, a közpénzekkel gazdálkodó szervek kötelezettségévé teszi.

Az Alkotmánybíróság a 21/2013. számú határozatában az Alaptörvény 39. § cikk (2) bekezdésével kapcsolatban a következőket fejtette ki:

„1.2.2. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése – a közérdekű adatok egyik fajtájával, a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatokkal összefüggésben – a rendelkezés szövegében kifejezetten megjeleníti a közérdekű adatként történő alaptörvényi minősítés célját: az átláthatóság és a közélet tisztasága elvének biztosítása. Ez az elv – a Nemzeti hitvallásban foglaltakat figyelembe véve – nem csak a közpénzek és a nemzeti vagyonra vonatkozó, hanem általában véve a közfeladatok ellátásával összefüggő adatok kezelése szempontjából is irányadó.

A Nemzeti hitvallás értelmében: [v]alljuk, hogy népuralom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi. Ennél fogva a polgárait szolgáló demokratikus állam működésének egészével, általánosságban a közfeladatok ellátásával kapcsolatos alaptörvényi követelmény tehát az átláthatóság és a közélet tisztasága, valamint a közügyek méltányos, visszaélés és részrehajlás nélküli intézése. A véleménynyilvánításhoz való jog biztosítása mellett, illetve azon keresztül a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapvető jog végeredményben e fenti követelmény érvényre juttatására hivatott.”

2. A 2014. március 15-től az Infotv. 27. §-át egészíti ki [27. § (3) – (3b) bekezdések] a korábban a Polgári Törvénykönyv [81. § (2) – (4) bekezdések] rendelkezései között elhelyezett üvegzsabály, amely a közérdekből nyilvános adatok körét kiterjeszti azáltal, hogy elrendeli mindazon adatok nyilvánosságát, amelyek a közpénzek felhasználásával összefüggésben keletkeznek. Így ezek, az Infotv. 3. § 6. pontjával összhangban, törvényi szabályozásnak köszönhetően válnak közérdekből nyilvános, tehát bárki számára megismerhető adatokká.

Az Infotv. 27. § (3) bekezdése értelmében – főszabály szerint – a központi költségvetés felhasználásával, költségvetést érintő juttatással összefüggő adatok közérdekből nyilvános adatként minősülnek. Ebből következően Törvény alapján igénybe vett támogatások kapcsán visszafizetésre kötelezett jelöltek és jelölőszervezetek neve mellett az általuk **visszafizetendő összeg is bárki számára korlátozás nélkül megismerhető adatként minősül**, amelyet a MÁK mint a Törvény 2. § (2) bekezdése alapján adatkezelőnek minősülő közfeladatot ellátó szerv – erre irányuló kérelem esetén – köteles kiadni az adatigénylő részére. Tekintettel arra, hogy a MÁK nem minősül választási szervnek, az Infotv. alapján 15 nap áll rendelkezésére főszabály szerint az adatigénylés teljesítésére.

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2014. május

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár